U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Milana Podhrázkého a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **I. B. A.**, zast. Mgr. Umarem Switatem, advokátem se sídlem Dědinova 2011/19, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 11. 2019, čj. OAM-591/ZA-ZA11-K09-2019, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 1. 2021, čj. 29 Az 24/2019-52,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Umaru Switatovi, advokátu, **se přiznává** za řízení o kasační stížnosti odměna a náhrada hotových výdajů ve výši **6 800 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce (dále „stěžovatel“) dne 14. 8. 2017 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. V řízení o žádosti uvedl, že vystudoval letecké inženýrství v Charkově. Vrátil se do vlasti a hledal si práci. Tu mu nabídli ve společnosti ovládané šíitskou stranou A. H. Opakovaně se ho ptali, zda chce přistoupit do strany. Stěžovatel však chtěl vykonávat práci bez členství ve straně. Tlak na členství ve straně se stupňoval. Dne 18. 12. 2016 byl sražen nepřiměřeně rychle jedoucím policejním vozidlem. Policista ho odvezl v civilním vozidle do nemocnice. Událost stěžovatel dával do souvislosti se svým nepřistoupením do strany. Pociťuje, že byl pronásledován a v zemi původu mu po návratu hrozí nebezpečí vážné újmy. Tuto žádost o udělení mezinárodní ochrany žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 2. 7. 2018, č. j. OAM-656/ZA-ZA11-K10-2017. Následně podanou žalobu zamítl Krajský soud v Ostravě, proti čemuž se bránil stěžovatel kasační stížností. Ta byla zamítnuta rozsudkem NSS ze dne 16. 5. 2019, čj. 1 Azs 389/2018-38.

[2] Stěžovatel následně dne 2. 7. 2019 požádal znovu o udělení mezinárodní ochrany. Jako důvody žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že vystudoval leteckou školu na Ukrajině; jako sunnitu jej začali pronásledovat šiité; byl sražen policejním autem, kvůli čemuž je pronásledován. Dále uvedl, že se bezpečnostní situace v Iráku zhoršila. Upřesnil,

že oproti předchozímu tvrzení nebyl v nemocnici po sražení autem 3 měsíce, ale pouze 1 den a dále se skrýval u kamaráda.

[3] V záhlaví uvedeným rozhodnutím žalovaný rozhodl o nově podané žádosti tak, že prvním výrokem vyslovil nepřípustnost stěžovatelovy žádosti dle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném od 31. 7. 2019 (dále jen „zákon o azylu“). Druhým výrokem pak zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona o azylu. Následně podanou žalobu Krajský soud v Hradci Králové v záhlaví označeným rozsudkem zamítl.

[4] Krajský soud v napadeném rozsudku uvedl, že stěžovatel neuvedl v řízení o své žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 8. 7. 2019 žádnou novou skutečnost, kterou by bylo možné posuzovat jako skutečnost, která nebyla bez vlastního zavinění stěžovatele předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a která by svědčila o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a stejného zákona, tedy v duchu ustanovení § 11a odst. 1 zákona o azylu. Dle soudu v žalobě pouze opakoval argumentaci, kterou uplatnil v předchozím řízení.

[5] Žalovaný posoudil informaci o vysokoškolském vzdělání stěžovatele, které by mohlo být vojensky využitelné, v rámci meritorního posouzení jeho žádosti, proto krajský soud nepovažoval za vadu, že žalovaný nevyužil diskreční oprávnění dané v § 11a odst. 4 zákona o azylu posoudit opakovanou žádost jako přípustnou.

[6] Dle krajského soudu žalovaný rovněž zdůraznil, že z podkladových informací nevyplývá, že by se v mezidobí mezi podanými žádostmi zásadním způsobem změnila bezpečnostní situace v Iráku. Tyto podklady považoval soud za dostatečně aktuální. S těmito podklady se stěžovatel seznámil a doplnil je pouze krátkým vyjádřením, které však jen upřesňovalo již sdělené informace.

[7] Proti danému rozsudku se stěžovatel brání nyní podanou kasační stížnost.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného a replika

[8] V kasační stížnosti stěžovatel namítá, že žalovaný nezjistil přesně a úplně stav věci. Podklady, které opatřil, nebyly aktuální. Politická situace v Iráku je dlouhodobě napjatá a neklidná, což je všeobecně známá skutečnost. V zemi dochází k bojům. Bezpečnostní a policejní orgány nejsou schopny zajistit osobní bezpečnost stěžovatele, který měl v minulosti problémy. Žalovaný nepřihlédl k politické a bezpečnostní situaci v zemi. Ta odůvodňuje udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu a udělení doplňkové ochrany. Stěžovatel uvedl nové skutečnosti a okolnosti, které souvisejí s aktuální bezpečnostní situací v zemi.

[9] Žalovaný se vyjádřil tak, že stěžovatel neuvedl žádnou novou skutečnost ve smyslu zákona o azylu, která by odůvodňovala opětovné vedení správního řízení a opětovné hodnocení důvodů odchodu z vlasti. Na základě informací o zemi původu dospěl žalovaný k závěru, že v Iráku nedošlo od předchozí žádosti k žádné změně, která by mohla představovat novou skutečnost.

[10] Stěžovatel v replice k vyjádření žalovaného uvedl, že žalovaný vycházel z neaktuálních a neúplných podkladů. Irák je nebezpečná země, kde jsou omezována základní lidská práva a náboženské svobody. Běžné je násilí páchané na ženách, obtěžování, nucená náboženská konverze, zatýkání a zkorumpovaná politika. V zemi téměř neexistuje základní lékařská péče. Stěžovatel není schopen návratu do země původu. Má obavu z perzekuce z rasových, náboženských a politických příčin. V České republice žije stěžovatel spořádaným životem a není důvodné se domnívat, že by představoval nebezpečí pro veřejný pořádek. Napadené rozhodnutí je nepřiměřeným zásahem do soukromého a rodinného života.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Soud se nejprve zabývá otázkou přípustnosti kasační stížnosti (§ 102 a násl. s. ř. s.). Stěžovatel musí zásadně reagovat na argumentaci krajského soudu a uvádět, z jakých důvodů jsou závěry, které krajský soud v napadeném rozhodnutí uvedl, nesprávné. Pokud tak neučiní a pouze znovu zopakuje námitky, které uvedl v žalobě, aniž by jakkoliv reflektoval argumentaci krajského soudu, pak za předpokladu, že uvedené námitky krajský soud vypořádal a nelze v jejich opakování spatřovat setrvání na dříve vznesené argumentaci, která je nadále schopná obstát proti závěrům krajského soudu, nejsou takové námitky přípustné (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 9. 2009, čj. 7 Afs 106/2009-77, č. 2103/2010 Sb. NSS, ze dne 15. 9. 2009, čj. 6 Ads 113/2009-43, nebo ze dne 14. 6. 2016, čj. 1 As 271/2015-36). Přestože jsou námitky vznesené v kasační stížnosti z velké části velmi podobné argumentaci, kterou stěžovatel namítal již v žalobě, ohledně námitky změny bezpečnostní situace se hraničně jedná právě o případ setrvání na dříve vznesené argumentaci, proto soud kasační stížnost neodmítl pro nepřípustnost.

[12] Dále soud zkoumal přijatelnost kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2006, čj. 8 Azs 5/2006-30), tj. zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany (azylu) lze pro stručnost odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS.

[13] Soud v projednávané věci přesah vlastních zájmů stěžovatele neshledal. Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o nepřijatelnosti odůvodněno. Přesto kasační soud dále stručně uvede, proč věc stěžovatele nepřesahuje jeho zájmy natolik, aby se jí zdejší soud podrobně věcně zabýval.

[14] Nejvyšší správní soud konstatuje, že k problematice opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu existuje poměrně bohatá judikatura. V rozsudku ze dne 8. 9. 2011, čj. 7 Azs 28/2011-74, NSS uvedl, že bylo-li řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany zastaveno pro nepřípustnost podle § 25 písm. i) zákona o azylu zkoumá správní soud pouze to, zda byly dány podmínky pro zastavení řízení. Důvody uváděné žadateli se zabývá pouze z toho hlediska, zda jim mohly být známy v době první žádosti, a zda je tedy mohli uvést, či zda jim v tom nebránily objektivní důvody, zpravidla spočívající v tom, že o těchto důvodech vůbec nevěděli nebo je nemohli z objektivních či legitimních

subjektivních příčin uvést. Rozšířený senát v rozsudku ze dne 6. 3. 2012, čj. 3 Azs 6/2011-96, č. 2642/2012 Sb. NSS, uvedl, že *„odůvodnění správního rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany proto musí vždy obsahovat zdůvodněný závěr správního orgánu o tom, že 1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.“* V rozsudku ze dne 11. 6. 2009, čj. 9 Azs 5/2009-65, Nejvyšší správní soud dovodil, že *„hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.“*

[15] Z rekapitulace uvedené v bodech [1] a [2] tohoto usnesení plyne, že důvody pro které stěžovatel žádal o mezinárodní ochranu, byly v zásadě stejné jak v případě jeho první žádosti tak i druhé žádosti. Oproti první žádosti dodal, že se bezpečnostní situace v zemi původu zhoršila. Ve správním spisu je však založena zpráva Ministerstva vnitra ze dne 18. 3. 2019, o situaci etnických a náboženských menšin, bezpečnostní situaci a návratech, ze které plyne, že po porážce tzv. Islámského státu ke konci roku 2017 se bezpečnostní situace zlepšila. Již v předchozím rozsudku NSS týkajícím se stěžovatele sp. zn. 1 Azs 389/2018 dospěl soud k závěru, že *„bezpečnostní situace v Iráku není ideální, v současné době zde neprobíhá mezinárodní nebo vnitřní ozbrojený konflikt ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Vycházel přitom z údajů shromážděných ve spise pocházejících od nezávislých zpravodajských zdrojů (Freedom House, Amnesty International, Human Rights Watch, Česká tisková kancelář či International Crisis Group), které stěžovatel nezpochybnil. Stěžovatel navíc žil v Bagdádu, který nebyl ani není pod nadvládou organizace Islámský stát.“* Z tohoto rozsudku plyne, že ani před porážkou tzv. Islámského státu nedosahovala bezpečnostní situace v Iráku, resp. v Bagádu, tak špatné úrovně, aby to odůvodnilo udělení doplňkové ochrany.

[16] Krajský soud v souladu s výše citovanou judikaturou konstatoval, že stěžovatel v nové žádosti netvrdil žádné nové azylově relevantní informace a rovněž, že žalovaný vycházel z dostatečně aktuálních a postačujících informací. S tímto posouzením Nejvyšší správní soud souhlasí.

[17] V kasační stížnosti stěžovatel namítá, že žalovaný i soudy vycházeli z neaktuálních zpráv. Kromě obecného tvrzení však stěžovatel v kasační stížnosti neodkazuje na jiné zprávy, ze kterých by plynula zhoršená bezpečnostní situace v Iráku. V kasační stížnosti zmiňuje řadu problémů, ke kterým v Iráku dochází, aniž by však specifikoval, jak se zrovna tyto problémy vztahují k jeho situaci nebo k jeho osobě. U tvrzených problémů násilí páchaného na ženách, perzekuce z rasových příčin nebo neexistence lékařské péče, je taková specifikace podstatná, jelikož na první pohled se jeví, že se jej nijak přímo nedotýkají.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Z výše uvedených důvodů kasační stížnost soud odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[19] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. bod 53 usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, a bod 18 usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28). Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti svědčilo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

[20] Nejvyšší správní soud ustanovenému zástupci přiznal odměnu za zastupování (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Jde o odměnu za 2 úkony právní služby (doplnění kasační stížnosti a replika k vyjádření žalovaného) celkem v částce 6 200 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5, § 11 odst. 1 písm. d) vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu) a náhradu hotových výdajů, celkem 300 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem tedy 6 800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 26. srpna 2021

Petr Mikeš
předseda senátu